

Lidergo globala

Ameriketako Estatu Batuek (AEB) Txinako produktuen inportazioei ipinitako mugak arrabotsa sortu du zergen inguruan. Zurrunbiloaren hasieran, Txinako aluminioaren eta altzairuaren inportazioei arantzelak igoko zizkiela iragarri zuen Donald Trumpek. Txinaren erantzuna AEBetako 128 ondasunen inportazioak zamapetzea izan zen. Ondoren, Washingtonek erabaki zuen Txinatik inportatutako ondasun ugarirentzat muga zergak handitzea. Lehia arriskutsua ireki da inondik ere.

Nolanahi, Txina bi arlotan zorrozta-sunez jokatzeko ari da. Lehenengoz, bere ekonomia garapenak aurrera egin dezan erreforma eta irekitasun politikekin aurrerapausoak ematen jarraitzen du. Urte luzez neurri horiek eraginkorrak izan dira Txinaren ekonomiaren hazkunderako eta gizartearen onurarako (pobrezia tasa nabarmen jaitsi da, adibidez). Horrenbestez, ekialdeko herrialdeak ez du inolako arrazoirik irekitasun estrategia aldatzeko.

Bigarrenez, bi herrien arteko gatazka ekidin ezina da, ekonomia amerikarra merkataritza defizit iraunkorrean murgilduta baitago aspaldian, batez ere Txinarekin duen defizitean. Txinak badaki ezinezkoa dela AEBekin merkataritza posizio desorekatua luzaz mantentzea. Ipar Amerikako inportazioak handitze-ko ahalegina egiten duen arren, hauek ez dute onartzen Txinarako teknologia garaiko ondasunen esportazioak handitzea. Berrikuntzaren ildotik Txinak balio erantsi handiko industriak gara ditzan ekidin nahi dute AEBek.

Areago, merkataritza defizit honen erruduna ez da Txina, dolarraren posizioa baizik. Izan ere, ekonomia merezimendu handirik gabe dolarrak hegemonikoa izaten jarraitzen du nazioarteko moneta sisteman. AEBetako merkataritza defizita murrizteko beharrezkoa litzatekeen dolarraren devaluatzeak

Mikel Zurbano
EHU-KO IRAKASLEA

AEBetako protekzionismo berriaren helburuekin bat ez datozen kontrako bi eragin kaltegarri aurreikusi daitezke. Batetik, zergak arintzeko helburua duen Trumpek iragarritako zerga erreformak defizit publikoa eta, beraz, merkataritza defizita handituko lituzke. Eta bigarrenez, babes neurriek barne prezioak goratzea ekarriko dutenez, inflazioa mugatzeko interes tasak igotzea bizkortuko du Fed delakoak –AEBetako Banku Zentralak–

bere posizio hegemonikoa kolokan ipiniko luke.

Merkataritza gatazka hau txanponen arteko gatazka da azken buruan. Hain zuzen, Txinak yuanetan (Txinako moneta) izendatutako petrolio gordinarene elkartrukeak plazaratu ditu Shangaiko nazioarteko energiaren Burtsan. Urrats txiki horrek erakusten du Txinak bere txanponaren liberalizazioa eta nazioartekotzea bultzatzen duela, noizbait yuana erreserbarako nazioarteko dibisa bilaka dadin.

Bestalde, AEBetako protekzionismo berriaren helburuekin bat ez datozen kontrako bi eragin kaltegarri aurreikusi daitezke. Batetik, zergak arintzeko helburua duen Trumpek iragarritako zerga erreformak defizit publikoa eta, beraz, merkataritza defizita handituko lituzke. Eta bigarrenez, babes neurriek barne prezioak goratzea ekarriko dutenez, inflazioa mugatzeko interes tasak igotzea bizkortuko du Fed delakoak –AEBetako Banku Zentralak–. Horrenbestez, dagoeneko sumatzen den AEBetako ekonomia ziklo hedakorren atzerako aldaketa bizkortuko litzateke.

Txina eta AEBen arteko balizko merkataritza –eta dibisen– gatazkan bigarrenek lukete gehiago galtzeko. Aurrez aipatutako ekonomia politikako arrazoiak harago lehenagotik datozen egiturazko beste elementu batzuk dira erabakigarriak Pekinen indar posizioa agertzeko. Aspalditik datoz Txinarekiko AEBetako ekonomiaren menpekotasuna erakusten dituzten indizeak, batik bat merkataritza defizit erraldoiarena eta Txinako mailegariet eginiko AEBetako zor izugarriaren erosketak. Washingtongo aurreko gobernu guztiek porrot egin dute ekonomia potentzia aldatetaren arrisku biziari aurre egiteko neurrietan. Trumpen alde bakarreko ekimen babeslea modu gordinean burutzekotan trantsizio hori bizkortzea izango da emaitza logikoa. ■